

مرکز بررسی‌ها و مطالعات راهبردی - نکته روز شماره ۳۲ - ششم بهمن ۹۳

عمده‌ترین کشورهای صادرکننده کالاهای با فناوری بالا (رقبای صادراتی) در جهان

و جایگاه ایران

فهرست عمده‌ترین کشورهای صادرکننده کالاهای با فناوری بالا در طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۰۴ در قالب جدول ذیل ارائه شده است. بر اساس این جدول، تعداد ۲۲ کشور ۹۱٫۵ درصد از کل صادرات جهانی کالاهای با فناوری بالا را به خود اختصاص داده‌اند و سهم هر یک از کشورها در کل صادرات جهانی کالاهای با فناوری بالا بیش از ۱ درصد می‌باشد و رتبه‌های اول تا بیست و دوم را به خود اختصاص داده‌اند. جهت بررسی بیشتر کشورها بر اساس ارزش صادرات آن‌ها به سه دسته از کشورها تقسیم می‌گردند. دسته اول شامل تعداد دو کشور می‌باشند که قریب به ۳۰ درصد از کل صادرات جهانی کالاهای با فناوری بالا را به خود اختصاص داده‌اند.

این کشورها به ترتیب شامل چین^[1] (۲۵۷) و آمریکا (۲۰۶) می‌باشند که به ترتیب ۴/۱۶ و ۲/۱۳ درصد از کل صادرات جهانی کالاهای با فناوری بالا را به خود اختصاص داده‌اند. نکته قابل توجه آن است که نرخ رشد سالانه ارزش صادرات کالاهای با فناوری بالا کشورهای مذکور به ترتیب ۴/۲۴ و ۳/۹ درصد می‌باشد که فاصله بسیار زیادی با سایر کشورهای مذکور دارد. همان طوری که ملاحظه می‌گردد در طی سال‌های اخیر نرخ رشد سالانه چین بیش از ۲ برابر سایر کشورهای مورد بررسی است که با توجه به اندازه صادرات کالاهای با فناوری بالا، چنین رشدی بسیار قابل توجه و چشمگیر است. استفاده از تجربه چین در صادرات کالاهای با فناوری بالا برای کشورهایی نظیر ایران در ترسیم چشم‌اندازها و دورنماها در توسعه صادرات کالاهای با فناوری بالا بسیار مهم و مفید خواهد بود. دسته دوم از کشورها شامل تعداد ۱۱ کشور می‌باشند که بالغ بر ۲/۴۹ درصد از کل صادرات جهانی کالاهای با فناوری بالا را به خود اختصاص داده‌اند. سهم این دسته از کشورها در صادرات جهانی کالاهای با فناوری بالا هر یک بین ۹ تا ۲ درصد متغیر می‌باشد.

عمده‌ترین این دسته از کشورها به ترتیب آلمان^[2] (۸/۸ درصد)، ژاپن (۶/۲ درصد)، هنگ‌کنگ (۵/۰ درصد)، فرانسه (۴/۵ درصد)، کره جنوبی (۴/۵ درصد)، انگلستان (۵/۴ درصد)، هلند (۳/۸ درصد)، سنگاپور (۳/۸ درصد)، تایوان (۳/۵ درصد)، مالزی (۲/۶ درصد) و مکزیک (۲/۱ درصد) می‌باشند. این دسته از کشورها رتبه‌های سوم تا سیزدهم را به خود اختصاص داده‌اند. در میان کشورهای مذکور، بیشترین نرخ رشد سالانه صادرات به ترتیب به کشورهای کره جنوبی (۱۲/۸ درصد) و هنگ‌کنگ (۱۲/۶) تعلق دارد. در عوض روند صادرات تعداد دو کشور شامل ژاپن (۰/۹- درصد) و انگلستان (۲/۳- درصد) کاهش یافته است. دسته سوم از کشورها شامل تعداد ۹ کشور می‌باشند که بالغ بر ۱۲/۷ درصد از کل صادرات جهانی کالاهای با فناوری بالا را به خود اختصاص داده‌اند. سهم این دسته از کشورها در صادرات جهانی کالاهای با فناوری بالا هر یک بین ۲ تا ۱ درصد متغیر می‌باشد. این دسته از کشورها به ترتیب بالاترین سهم، کانادا (۱/۹ درصد)، سوئیس (۱/۸ درصد)، ایرلند (۱/۶ درصد)، ایتالیا (۱/۵ درصد)، بلژیک (۱/۴ درصد)، سوئد (۱/۲ درصد)، مجارستان (۱/۰ درصد) و فیلیپین (۱/۰ درصد) می‌باشند. این دسته از کشورها رتبه‌های چهاردهم تا بیست‌ودوم را به خود اختصاص داده‌اند. در میان کشورهای مذکور، بیشترین نرخ رشد سالانه صادرات به ترتیب به کشورهای تایلند (۱۳/۳ درصد)، سوئیس (۱۲/۹ درصد) و مجارستان (۱۲/۸ درصد) مربوط می‌شود. در عوض کشورهای فیلیپین (۲/۳- درصد) و ایرلند (۱/۶- درصد) با نرخ رشد سالانه کاهنده مواجه بوده‌اند. ایران در میان بیش از ۱۰۰ کشور صادرکننده کالاهای با فناوری بالا با متوسط صادرات ۳۷۵ میلیون دلار و سهمی در حدود ۰/۰۲ درصد، رتبه پنجاهم را به خود اختصاص داده است.

جدول ۱: فهرست عمده‌ترین کشورهای صادرکننده کالاهای با فناوری بالا و جایگاه ایران

رتبه	سهم از صادرات جهانی (متوسط دوره، ۲۰۰۹-۲۰۰۴)	نرخ رشد سالانه (۲۰۰۴-۲۰۰۹)	متوسط ارزش صادرات (میلیون دلار، ۲۰۰۴-۲۰۰۹)	کشورها
۱	۱۶/۴۲	۲۴/۴	۲۵۶۷۴۷	چین
۲	۱۳/۱۹	۹/۳	۲۰۶۲۳۹	ایالات متحده آمریکا
۳	۸/۷۸	۶/۳	۱۳۷۲۹۰	آلمان
۴	۶/۲۳	-۰/۹	۹۷۴۲۵	ژاپن
۵	۵/۰۱	۱۲/۶	۷۸۳۹۹	هنگ‌کنگ
۶	۴/۵۱	۹/۹	۷۰۵۹۱	فرانسه
۷	۴/۵۰	۱۲/۸	۷۰۳۹۶	جمهوری کره
۸	۴/۴۹	-۲/۳	۷۰۲۰۷	انگلستان
۹	۳/۷۸	۷/۱	۵۹۱۵۰	هلند
۱۰	۳/۷۶	۲/۵	۵۸۷۸۲	سنگاپور

۱۱	۳/۴۹	۹/۳	۵۴۵۲۶	تایوان
۱۲	۲/۵۷	۳/۰	۴۰۱۴۵	مالزی
۱۳	۲/۱۱	۶/۳	۳۳۰۵۳	مکزیک
۱۴	۱/۹۰	۹/۶	۲۹۷۸۲	کانادا
۱۵	۱/۷۸	۱۲/۹	۲۷۷۹۳	سوئیس
۱۶	۱/۵۵	-۱/۶	۲۴۱۸۰	ایرلند
۱۷	۱/۴۷	۶/۸	۲۲۹۳۲	ایتالیا
۱۸	۱/۴۴	۸/۶	۲۲۴۷۸	بلژیک
۱۹	۱/۳۳	۱۳/۳	۲۰۷۸۲	تایلند
۲۰	۱/۱۶	۷/۰	۱۸۱۵۲	سوئد
۲۱	۱/۰۲	۱۲/۸	۱۵۹۳۶	مجارستان
۲۲	۱/۰۲	-۲/۳	۱۵۸۸۶	فیلیپین
۵۹	۰/۰۲	۳۹/۴	۳۷۵	ایران

ماخذ: اطلاعات خام مستخرج از بانک نرم افزاری PC.TAS2009
 * ارزش صادرات ایران معادل ارزش واردات کشورهای گزارش دهنده از ایران

[۱] ارقام داخل پرانتز ارزش صادرات بر حسب ارزش و میلیارد دلار می باشد.

[۲] سهم از صادرات جهانی

منبع: کتاب توسعه صادرات کالاهای با فناوری بالا: سیاستها و اقدامات، نویسنده دکتر یوسف حسن پور، انتشارات موسسه مطالعات و پژوهش های بازرگانی

مرکز بررسی و مطالعات راهبردی